

CYD-BWYLLGOR ANGHENION ADDYSGOL ARBENNIG

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 19 Medi, 2014

YN BRESENNOL: Cyngorydd E.Caerwyn Roberts (Cyngor Gwynedd) (Cadeirydd)
Cyngorydd Llinos Medi Huws (Cyngor Sir Ynys Môn) (Is-Gadeirydd)

Cyngor Gwynedd

Cynghorwyr Annwen Hughes, Elin Walker Jones, Eirwyn Williams

Cyngor Sir Ynys Môn

Gwilym O.Jones, R.Meirion Jones

WRTH LAW: Mr Gareth Payne (Prif Seicolegydd Addysgol)
Mr Iwan Trefor Jones (Cyfarwyddwr Datblygu Cyngor Gwynedd)
Dr Gwynne Jones (Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn)
Mr Owen Owens (Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd)
Mrs Delyth Molyneux (Pennaeth Dysgu Cyngor Sir Ynys Môn)
Mr William E.Jones (Uwch Reolwr Cyllid Cyngor Gwynedd)
Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)

YMDDIHEURIADAU: Cyngorydd Beth Lawton (Cyngor Gwynedd), Cynghorwyr Derlwyn Hughes, Trefor Lloyd Hughes, Ieuan Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)
Mr Rheinallt Thomas (Eglwysi Rhyddion)

HEFYD YN BRESENNOL: Cyngorydd Gareth Thomas (Aelod Portffolio Addysg Cyngor Gwynedd), Amanda Hughes (Swyddfa Archwilio Cymru) (ar gyfer eitem 3)

Estynnodd y Cadeirydd groeso i bawb oedd yn bresennol i'r cyfarfod hwn o'r Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig.

1. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Cyd-Bwyllgor a gynhaliwyd ar 4ydd Gorffennaf, 2014 ac fe'u cadarnhawyd fel rhai cywir.

3. CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR ANGHENION ADDYSGOL ARBENNIG AM Y FLWYDDYN GYLIDOL YN DIWEDDU MAWRTH, 2014

Cyflwynwyd y ddogfennaeth ganlynol er ystyriaeth y Cyd-Bwyllgor :

- Datganiad Cyfrifon terfynol ôl-archwiliad y Cyd-Bwyllgor am 2013/14 gyda'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- Adroddiad Swyddfa Archwiliad Cymru yn amlinellu canfyddiadau'r archwiliad allanol o'r Datganiadau Ariannol.
- Llythyr Cynrychiolaeth.

Adroddodd Uwch Reolwr Cyllid Cyngor Gwynedd bod y datganiad o gyfrifon drafft cyn-archwiliad 2013/14 y'u cyflwynwyd i gyfarfod y Cyd-Bwyllgor ym mis Gorffennaf bellach wedi'u harchwilio'n annibynnol gan Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r mân newidiadau yn y cyfrifon ers cyflwyno'r fersiwn cyn archwiliad yn cael eu hegluro yn Adroddiad ISA 260 Swyddfa Archwilio Cymru fel yr Archwiliwr Allanol. Mae gofyn i Gadeirydd y Cyd-Bwyllgor ynghyd â'r Pennaeth Cyllid ardystio'r Llythyr Cynrychiolaeth a gyflwynir o dan Atodiad 1 i adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru wedi'i i'r Cyd-Bwyllgor ystyried y ddogfennaeth a bodloni'i hun ar y cynnwys. Wedi iddo dderbyn y Llythyr Cynrychiolaeth wedi'i ardystio bydd yr Archwilydd Penodedig yn cyhoeddi'r tystysgrif ar y cyfrifon erbyn 30 Medi yn unol â'r amserlen statudol.

Cadarnhaodd Amanda Hughes, Swyddfa Archwilio Cymru annibynnuaeth yr archwilwyr a dywedodd mai barn yr Archwilydd Penodedig ar ddatganiadau cyfrifyddu'r Cyd-Bwyllgor yw eu bod yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth, 2014 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny, a'u bod wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Côt Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2012/13. Bwriad yr Archwilydd Penodedig yw cyhoeddi adroddiad diamed ar y datganiadau ariannol unwaith y darperir y Llythyr Sylwadau yn seiliedig ar yr hyn a nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad. Dywedodd y Swyddog na nodwyd unrhyw gamdatganiadau yn y datganiadau sy'n parhau heb eu cywiro ac mae'r camdatganiadau hynny a gywiriwyd gan y rheolwyr wedi'u nodi o dan Atodiad 3 yr adroddiad. Amlygir un mater yn ymwneud ag agwedd ansoddol ar yr arferion cyfrifyddu a'r broses o gyflwyno adroddiadau ariannol yr ymhelaethir arno o dan baragraff 13 yr adroddiad ISA 260. Fel arall, nid oes unrhyw faterion pellach yn codi mae gofyn dwyn sylw atynt.

Diolchwyd i Amanda Hughes a Swyddfa Archwilio Cymru am eu gwaith yn gysylltiedig â'r cyfrifon.

Penderfynwyd derbyn a chymeradwyo -

- **Adroddiad ISA 260 yr Archwilydd Penodedig ar yr Datganiadau Ariannol ynghyd â'r**
- **Datganiad o'r Cyfrifon ôl-archwiliad am 2013/14.**

4. PAPUR GWYN ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL

Cyflwynwyd er ystyriaeth y Cyd-Bwyllgor, adroddiad gan y Prif Seicolegydd Addysgol yn crynhoi'r prif newidiadau arfaethedig a gyflwynir gan Bapur Gwyn Llywodraeth Cymru yn nghyswllt y ddeddfwriaeth sydd yn gosod allan y trefniadau ar gyfer diwallu plant a chanddynt anawsterau addysgol a'u hobygiadau i'r Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig a'i ffordd o weithredu.

Cyfeiriodd y Prif Seicolegydd Addysgol at y newidiadau mwyaf arwyddocaol fel a ganlyn –

- Egwyddorion – rhoddir pwyslais ar bwysigrwydd diwallu anghenion bob plentyn
- Terminoleg – cynigir defnyddio'r term, "Anghenion Dysgu Ychwanegol" yn lle "Anghenion Addysgol Arbennig".
- Cydweithio a Gwrthdaro – cryfhau prosesau cyd-weithio fel bo llai o wrthdaro rhwng awdurdodau a defnyddwyr.
- Ymestyn Ystod Oed – cynigir bod y drefn yn cael ei hymestyn i gynnwys bob plentyn a pherson ifanc rhwng 0 a 25 oed y nodwyd bod ganddo/ganddi Anghenion Dysgu Ychwanegol ac sy'n derbyn neu'n dymuno derbyn addysg neu hyfforddiant. Rhoddir y cyfrifoldeb am hyn ar yr awdurdodau addysg lleol.
- Cynllun Datblygu Unigol i gymryd lle'r Datganiad o Anghenion Addysgol Arbennig i gynnwys plant sydd ar hyn o bryd yn dilyn Cynlluniau Addysg Unigol anstatudol o fewn yr ysgolion a chynlluniau ôl-16 sy'n golygu y gall y Cynllun Datblygu Unigol fod yn eang iawn a gall amrywio yn ôl oed, lleoliad a dwyster anghenion yr unigolyn.
- Côt Ymarfer Newydd - i'w gyhoeddi. Bydd yn darparu arweiniad ar weithredu'r newidiadau a bydd yn fandadol.
- Barn y Plant a'u rheini – rhaid ymgynghori gyda'r rhiant a'r plentyn ei hun a gwrando ar eu barn.
- Asiantaethau Eraill – mae'r pwyslais ar ymwneud yn gynnwys ac ar rannu gwybodaeth gydag asiantaethau eraill.
- Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol i'w leoli ym mhob ysgol.
- Hawl apelio yn cael ei ymestyn i'r plant a phobl ifanc eu hunian a phobl ifanc oed 16 a mwy.
- Cost – gyda chynllunio manwl, barn y Llywodraeth yw na ddylai'r gyfundrefn newydd gostio mwy na'r un bresennol. Fodd bynnag, mae yna botensial am gostau uwch yn deillio o apeliadau ynglyn

â phlant nad ydynt ar ddatganiad ac wrth greu trefn mwy cynhwysfawr ar gyfer datrys anghydfodau.

Adroddod y Prif Seicolegydd Addysgol ar y ffyrdd y bydd y Papur Gwyn yn debygol o effeithio ar y Cyd-Bwyllgor yn enwedig o du cynyddu'r llwyth gwaith yn sgîl ymestyn oedran y garfan o blant a phobl ag anghenion addysgol arbennig y bydd y Cyd-Bwyllgor yn gyfrifol am eu diwallu. Dywedodd mai'r newid mawr fydd y gofyn i weithio gyda cholegau addysg bellach nad oes gan y Cyd-Bwyllgor bresenoldeb ynddynt ar hyn o bryd. Rhagwelir y posibilrwydd y bydd angen cynyddu'r gweithlu o 20%, sy'n gyfystyr â hanner seicolegydd ac un a hanner athrawes deithiol arbenigol er mwyn cynnal y bobl ifanc yma. O du'r adrannau addysg bydd y ddau awdurdod addysg yn gyfrifol am fonitro cynlluniau addysg unigol llawer mwy o blant a phobl ifanc. Er fod gan y Cyd-Bwyllgor systemau i wneud hyn bydd ffurfioli cymorth cynhaliaeth ysgol a mwy ac ymestyn hyn i blant iau ac i fyfyrwyr coleg addysg bellach yn golygu mwy o waith swyddfa yn ymwneud â phrosesu ceisiadau a phenderfynu ar ddilysrwydd rhaglenni a darpariaethau. Gellir rhagweld cynnydd o 20% o leiaf yn yr amser y bydd ei angen ar dîm gweinyddol y Cyd-Bwyllgor sy'n cyfateb i oddeutu un person a hanner. At hynny, mae yna botensial i gynyddu'r nifer o achosion apêl neu o leiaf y nifer o achosion fydd yn mynd trwy'r system datrys anghytundebau.

Ystyriodd y Cyd-Bwyllgor y wybodaeth a bu i'r Aelodau fynegi pryder ynghylch yr effaith ar y Cyd-Bwyllgor, ei wasanaethau a'i weithlu o ymestyn ystod oed yr unigolion bydd gofyn cwrdd â'u hanghenion o blant ifanc iawn ar y naill begwn i bobl ifanc hyd at 25 oed ar y pegwn arall.

Dywedodd Pennaeth Dysgu Cyngor Sir Ynys Môn bod i gynigion y Papur Gwyn oblygiadau sylweddol i wasanaethau lleol o safbwynt cynllunio, penderfynu, cyd-ddarparu ac ysgwyddo'r costau y rhagwelir y byddant yn fawr. Bydd gofyn arall-gyfeirio costau presennol yn y Gwasanaethau Oedolion. Fe all bydd y gofynion yn golygu cynyddu'r gweithlu yn fwy na'r un a hanner seicolegydd ac un a hanner athrawes arbenigol y rhagamcanir. Mae yna hefyd oblygiadau o ail-alinio cyllidebau lleol i gyfarfod â'r gofynion.

Dywedodd Uwch Reolwr Cyllid Cyngor Gwynedd os rhagwelir y bydd y costau gymaint yn uwch ar ôl i'r Papur Gwyn ddod i rym y flwyddyn nesaf yna bydd angen cynnal gwaith i asesu hynny gan y bydd cynghorau Gwynedd a Môn yn dymuno gwybod maint yr ymrwymadau ariannol ychwanegol y bydd gofynion y Papur Gwyn yn eu rhoi arnynt yn y flwyddyn gyllidol i ddod.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

DIM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

5. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Ystyriwyd a phenderfynwyd o dan y ddeddfwriath berthnasol i gau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem isod am y rhesymau a roddir yn y ddalen Prawf Budd y Cyhoedd a gyflwynwyd.

6. ADOLYGIAD STRATEGOL ANGHENION ADDYSGOL YCHWANEGOL A CHYNHWYSIAD CYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad er ystyriaeth y Cyd-Bwyllgor yn amlinellu gweledigaeth Cyngor Gwynedd ar gyfer meysydd Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad .

Adroddod Aelod Portffolio Addysg Cyngor Gwynedd bod trawsnewid gwasanaethau a ddarperir i blant a phobl ifanc yn enwedig rhai bregus, yn un o brif flaenoriaethau Cynllun Strategol y Cyngor. Bydd cynllunio o gwmpas anghenion plant a phobl ifanc a'u teuluoedd yn ganolog i unrhyw gynlluniau fydd yn cael eu datblygu o'r newydd. Un o'r cynlluniau trawsnewidiol hynny yw'r Adolygiad Strategol Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad sy'n rhoi sylw i faes darpariaeth sy'n gymhleth, sensitif ac aml-asiantaeth. Cyfeiriodd yr Aelod Portffolio Addysg at amcan yr adolygiad a'r cyd-destun y'i cynhelir ynddo a hwnnw yn cynnwys newidiadau ar sail cenedlaethol megis y Papur Gwyn ac ar sail lleol megis y rhaglen ar gyfer adeiladu ysgol arbennig newydd ar gyfer plant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol o fewn sir Gwynedd. Crybwyllodd yr Aelod Portffolio y math o

ddeilliannau y byddid yn deisyfu eu gwireddu drwy'r adolygiad ar gyfer yr unigolion fel defnyddwyr y gwasanaethau ac ar gyfer yr awdurdodau fel darparwyr a chomisiynwyr ac fe soniodd am y broses ymgysylltu a'r casgliadau y bu i'r broses honno arwain atynt.

Ategodd Cyfarwyddwr Datblygu Cyngor Gwynedd y sylwadau ac fe ddywedodd bod y Gwasanaeth Anghenion Addysgol Ychwanegol yn faes y buddsoddir bron i £15m arno yn flynyddol. Y bwriad trwy gynnal adolygiad yw sicrhau'r deilliannau gorau i blant yr ardal y mae ganddynt anghenion dysgu ychwanegol fel eu bod yn cyflawni at eu llawn botensial. Edrychwyd ar y maes yn ei gyfarwydd ac ar wasanaethau i blant a theuluoedd ac fe luniwyd cynigion cychwynnol gyda golwg ar wella effeithiolrwydd y gwasanaeth a'i effeithlonrwydd er mwyn sicrhau y ceir y gwerth gorau o'r adnoddau a fuddsoddir ynddo. Mae'r rhaglen waith ar ddiwedd yr adroddiad yn crynhoi'r ffrydiau gwaith presennol o dan y prif benawdau canlyniad y deisyfir i'r adolygiad eu cyflawni. Ymhlith y tasgau a adnabyddwyd mae adolgu swyddogaeth y Cyd-Bwyllgor fel y corff y comisiynir darpariaeth ganddo ac yng ngoleuni'r newidiadau deddfwriaethol arfaethedig yn y maes. Bydd rhai o'r gweithgareddau yn y rhaglen waith yn gyffredin i'r ddau awdurdod.

Nododd Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn y meysydd hynny o fewn rhaglen waith yr Adolygiad Strategol yr oedd yr Awdurdod ym Môn yn cydsynio iddynt ac eisoes yn symud i'r un cyfeiriad ac fe amlygodd y gweithgaredd lle'r oedd ymagwedd Ynys Môn yn wahanol. Cytunodd bod angen bod yn fwy eglur o ran comisiynu gwasanaethau'r Cyd-Bwyllgor ond bod Ynys Môn yn gweld hynny'n digwydd trwy ehangu'r Cyd-Bwyllgor a chomisiynu'n galetach.

Dywedodd Pennaeth Addysg Cyngor Gwynedd bod yr adolygiad strategol wedi awgrymu bod yna le i ystyried cyfuno swyddogaeth rheolwr addysg a chynhwysiad yng Ngwynedd gyda rôl seicolegydd addysgol yn yr ystyr bod gan y swydd ddeilydd arbenigedd ym maes seicoleg addysg. Mae'r maes Anghenion Addysgol Ychwanegol yn un eang o ran y niferoedd a ddaw o fewn cwrpawd ei wasanaethau yng Nghwynedd a chredir bod angen cefndir penodol i'r swydd fel y gall roddi'r arweiniad priodol i'r gwasanaethau yng nghyd-destun y ddeddfwriaeth newydd a hefyd o ran gweithredu fel y prif swyddog comisiynu ar gyfer y Cyd-Bwyllgor.

Mynegwyd pryder gan gynrychiolaeth Ynys Môn ar y Cyd-Bwyllgor o ystyried prinder seicolegwyr addysgol cymwys dwyieithog tu allan i sefydliad y Cyd-Bwyllgor, y gellir diwallu'r gofyn hwn ond drwy dynnu ar yr arbenigeddau o fewn y Cyd-Bwyllgor a thrwy hynny o bosib, gwano'r Cyd-Bwyllgor a'r ddarpariaeth ar draws y ddwy sir. Nodwyd y sefydlwyd y Cyd-Bwyllgor i oresgyn prinder arbenigeddau yn y maes yn lleol ac i gyd-weithio i sicrhau pwll o arbenigeddau ar draws ystod anghenion addysgol arbennig ar gyfer y ddwy sir.

Dywedodd Cyfarwyddwr Datblygu Cyngor Gwynedd bod yna wariant cyhoeddus sylweddol yn cefnogi'r Cyd-Bwyllgor a bod yna ofyn dangos y ceir y gwerth gorau o'r buddsoddiad hwnnw a'r deilliannau gorau i blant yn lleol. Mae angen monitro'r ddarpariaeth a'r gwariant a gosod disgwyliadau clir ar waith y Cyd-Bwyllgor a'i ddiffinio'n well fel ei fod yn glir ynglyn â sut mae'n gwneud gwahaniaeth. Oherwydd y cyd-destun ariannol a'r wasgfa ar gyllid cyhoeddus ynghyd â'r disgwyliadau newydd, mae gofyn datblygu'r berthynas rhwng darparu a chomisiynu a'i wneud yn fwy pendant.

Eglurodd Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Ynys Môn bod yr Awdurdod ym Môn hefyd wedi adnabod y gofyn o ran tynhau ar brosesau ac ar drefn monitro'r Cyd-Bwyllgor o safbwynt cyfiawnhau'r gwariant arno a bod angen ail edrych ar y comisiwn a roddir i'r Cyd-Bwyllgor fel bod yna dynhau ar reolaeth rhai achosion. Fodd bynnag, gwêl Ynys Môn hynny'n digwydd trwy ehangu swyddogaeth y Cyd-Bwyllgor yn hytrach na thrwy swydd benodol. Byddid yn dymuno cael trafodaeth i ganfod a yw'n ymarferol cynnwys yr elfen hon o fewn gwaith y Cyd-Bwyllgor.

Dywedodd Cyfarwyddwr Datblygu Cyngor Gwynedd mai un elfen o'r rhaglen drawsnewid yw rôl y Cyd-Bwyllgor a bod nifer o'r ffrydiau gwaith yn y rhaglen waith yn rhai y gellir cyd-weithio a chyd-gynllunio arnynt gydag Ynys Môn. Fel y ddau gleient mae'n bwysig bod yr awdurdodau'n cyd-weithio ar y briff i'r Cyd-Bwyllgor.

Cytunodd y Cadeirydd bod yna le i drafod ymhellach a bod y Cyd-Bwyllgor yn gytun ynglyn â chael y deilliannau gorau i blant y ddwy sir.

Dygodd Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn sylw'r Cyd-Bwyllgor hefyd at y ffaith bod pob gwasanaeth ym Môn gan gynnwys y Gwasanaeth Addysg wedi derbyn cais i adnabod arbedion hyd at 10% ar gyfer 2015/16 a bod cynigion i'r perwyl yn cael eu llunio a'u cyflwyno. Ymhlith yr opsiynau mae cwtogi ar gyllideb y Cyd-Bwyllgor. Dywedodd y Swyddog ei fod yn awyddus i godi ymwybyddiaeth y Cyd-Bwyllgor o'r posibilrwydd hwn ac i gael trafodaeth yn ei gylch.

Penderfyniwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

GWEITHREDU PELLACH:

- **Cyfarwyddwr Datblygu Cyngor Gwynedd i adrodd yn ôl i gyfarfod nesaf y Cyd-Bwyllgor ar gynnydd mewn perthynas ag adolygu'r ffordd ymlaen ar gyfer anghenion addysgol arbennig a chynhwysiad yng nghyd-destun y trafodaethau pellach sydd i'w cynnal.**
- **Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn i adrodd yn ôl ar yr sefyllfa gyllidol a'r arbedion y bydd gofyn eu gwneud.**

7. CYFARFOD NESAF

Nodwyd y cynhelir cyfarfod nesaf y Cyd-Bwyllgor am 10:30 y bore, dydd Gwener, 21 Tachwedd, 2014 yn Llangefni.

**Cynghorydd E.Caerwyn Roberts
Cadeirydd**